

Szerkesztői és
kiadói iroda,

hová a lapot illető köz-
lemények, előfizetési
pénzek, reklamatiók
stb. küldendők:

Magtár-utcza, Wla-
sits-féle ház.

RÖPKÉI VEK

AZ IRODALOM ÉS MŰVÉSZET KÖRÉBOL.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Szerkesztik és kiadják: KOMJÁTI JENŐ és LUBY SÁNDOR.

Előfizetési ára

(sz4tküldéssel):

egész évre . . . 4 frt.

fél évre . . . 2 frt.

negyedévre . . 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Munkatársaink.

*Abafi Lajos, Adrienne, Aigner Ferencz,
Bakó István, Csabomjai, Dengi János,
Ebeczky Emil, Fortunio, Földváry István,
Gáspár Imre, Hajgató Sándor, Horváth
Danó, Spolyi Sándor, Jakab Ödön, Ko-
roda Pál, Kürthy Emil, dr. Luby Gyula,
Majthényi Flóra, Markbreiter Lajos, Meny-
nyey Ferencz (newyorki levelező), Moller Ede,
Pataky Arpád, Rácz Mihály, Rádl Ödön,
Reviczky Gyula, Rudnyánszky Gyula, dr.
Szemák István, ifj. Szinnay József,
Thalbozy Lajos, gróf Vay Sarolta.*

Tartalom: Lemondás. Kertben. (Költemények.)
Hajgató Sándor. — Julesa. (Elbeszélés.) Kür-
thy Emil. — A másvilágban. (Dramai költemény.)
Gáspár Imre. — Az ambicióról. (Essay.) Reviczky
Gyula. — Chronique scandaleuse. — A színházból.
M—r. L—s. — Mozaik. — Különfélék. — Szerkesztői
üzenetek. — Nyílt levél. Egressy Ákos.

Tárcza: Füstfelhők. (Mig egy cigarette tart.)
Bolygó hollandi. — Egy kis idyll. L. S.

Lemondás.

Álom volt csak, édes álom,
Átrajontuk, átszerettük;
Eltűntek a holdog órák,
Itt szememben nefelejcsik. — —

Elmulik a tavasz és nyár,
Kihal minden: kék, ragyogás;
Harmat se lesz, — megfagy a köny . . .
S a csalódást kezdheti más.

Kertben.

Csendes alkony, hársfa-illat,
Bánatos sziv, érzelem;
Rezge lombok suttogása,
Oh, mi kedves énnem!

Nincs közelben senki, senki,
Csak hü lelked, angyalom!
S áldva lesz a szent magány, hol
Búm' derűre sirhatom. —

Hajgató Sándor.

Julesa.

— Elbeszélés. —

Irta Kürthy Emil.

Julesa csinos 17 éves leány volt. Szemei
ákek, arczszíne tőde, szőke haja dús fona-

tokban koronázta fejbubját, ajkai pirosak,
fogai két gyöngysorban villogtak, ha kissé
nagy szája kacajra nyílt. Termete nyulánk,
s a mellett idomai teltek, lábai és kezei
formásak valának, s mindezen természeti
kincsek birtokosnője méltóságos Agancsházy
kir. tanácsos nejének szobaleánya volt.

Az előszámlált külső előnyökhöz járul-
tak még az úrnő által is elismert, szoba-
leányi jó tulajdonságok, mint hűség, ügyes-
ség, vidám kedély és kifogástalan erköl-
csösség. Fájdalom, meg volt ugyan Julcsa-
ban is a — minden szobaleánnyal közös —
rendkívüli kíváncsiság, csacsakaság és könny-
nyelműség . . . de ezekre — és különösen
az utóbbira — azt szokta volt mondani ő
méltósága: „Amig csak magának árt vele,
nincs okom őt e miatt megfeddeni.“

Agancsházyék a Dorottyautezában lak-
tak egy csinos bérház első emeletét foglalva
el. Julesa három gyengéjének tehát elég
táp nyújtott a házból és szomszédságában.

Mert a fényes kirakatok, a sok előkelő
sétáló, az uri fogatok és a sok gazdag
házbeli, nagyban foglalkoztatták kíváncsi-
ságát; trécselni is volt alkalmá, ha ide-oda
küldözgette úrnője és végre könnyelműsé-
gét is kifejthette, utolsó garasait is csece-
becsékre adva ki.

Mint az ez utóbbiakból kitetszik, Julesa
könnyelműsége csakis finánciális tekintet-
ben nyilvánult, mert szegény özvegy anyja
által szigorú erkölcsösségben neveltetvén, e
részben ellensége sem tudott volna ellene
valamit felhozni. De pénzzel bálni nem tu-
dott; havi bérét rendszeren már az első héten
elfecsérli, s többnyire gyümölcsre, sütemény-
re vagy valami értéknélküli csillogó ék-
szerre, mint azt a házalók dobozában láthatni.

Julesa ismerte a házbelieket mind.
Tudta, hogy a megüresedett bolthelyiséget
ki bérelte ki, hogy a második és harmadik
emeleten kik laknak, mit esznek ma, hova
mennek holnap s ki volt náluk tegnap.
Ezért midőn úrnője így szólt hozzá egy bál
estején:

— Most látom csak Julesa, mily szűk
ez a ruhaderék . . . az első fordulónál vagy
kiszakad, vagy elájulok. Szabóm messze
lakik és talán nem is találunk . . . mit
tegyünk hát?

Julesa rögtön kész volt a felelettel:

— Oh méltóságod ne aggódjék e miatt.
Itt a házból — egy padlásszobácskában

— lakik egy nőszabó, igen ügyes ember,
— csak szegénysége okozza, hogy nincs
már régen nagy hírneve, — az tudom,
hogy izlése szerint megigazítja a derekat.

E szavakkal, szokott szelességével be-
sem várva a helybenhagyást, felkapta az
öltönydarabot és szaladt fel vele a ház pad-
lására, melynek egy része udvari szobákká
volt alakítva.

A padlás sütét folyosóján egy ajtó előtt,
melynek hasadékaiból vékony lámpavilá-
gosság szűrődött át, megállt Julesa és meg-
sem pihenne a gyors futástól, nem is ko-
pogva az idegen ajtón, benyitott és ka-
czagva kívánt jó estét, egy, az ablak pár-
kányán guggoló emberi alaknak, ki függő
lámpa fényénél valami „jopli“-félén öltö-
getett.

— Jó estét szomszéd ur! Ugy-e meg-
engedi, hogy letegyem magamat erre a sánta
székre. Mert lássa nagyon magosan lakik
ám maga és egy kicsit elfáradtam . . .
nem is tudja még talán, hogy én magam
fecskének neveztem el, először mert a fecs-
kék is szomszédságában fészkelnek és mert
egész nap énekel, mint azok . . . Ugy-e
megcsinálja?

Mit? — kérdé bámulva a szabó, kezeit
munkáján nyugtatva .

— No hát ezt az izét . . . ezt a ru-
hadereket! Asszonyom ma még bálba akar
menni és még a frizér elkészül hajával, ad-
dig bőséges ideje van itt e varrásnál ki-
ereszteni, emitt meg egy kicsit bevenni . .
lássa! Én is megcsinálhatnám — mert az
apám is szabó volt és sokszor segitettem
neki — de annyi a dolgom, hogy csak az-
zal végződjem el. Ugy-e hogy elkészül vele?

. . . . Dobja csak félre azt a jopkát, tu-
dom, hogy a Marié, a földszintről. Ma még
csak kedd van és kedvese — mert annak
van ám kedvese, bakakáplár a Vázánál,
Korpás Ferkónak hívják — vasárnap ki
akarja vinni a svábhegyre . . . Lássa én
sehova se mehetek, mert nekem nincs
kedvesem . . . — Kiállok a kapuba, —
vagy ha az uraság elment hazulról, kikö-
nyöklök az ablakon — és nézem a járó-
kelőket, és ez nekem elég mulatság. Ugy
ugy, csak lásson hozzá; látszik, hogy több
esze van Rózsa urnak mint nekem csacska
leánynak; megyek is dolgom után, egy óra
mulva vissza jövök . . . készen legyen ad-
dig . . . Isten vele Rózsa ur!

És ezzel Julcsa már a második emeleten volt, szerencsére nem találkozott senkivel, mert különben urnője nehezen tánczolt volna az első franciát az unokabátyjával.

(Folyt. köv.)

A más világon.*

— Drámai költemény. —

Isten. Költő. Lelkek.

Isten: (ítéletet tartva): Te sápadt, cérnaszál-legény, Beszélj el a sorod, szegény!

Költő: Daloltam fényes ideákról,
Érző szívek bubánatáról,
Szerelmet, szabadságot, álmot,
Az emberek nagy ser'ge áldott!

Isten: Nos, itt a lelkek mind e trón előtt,
Lássuk, ki volt közöttük tisztelőd!

Költő: (a lelkek seregéhez): Elő háte z'reim, ti hívek,
Érezni képes, tiszta szívek,
Keljetek értem sikra bátran!
(Három lélek kiválik.)

Oh, ég! csupán hármát találtam!

Isten: S kik vagytok, tudni még szeretném!

1. lélek: (kecses bókkal): Agg szüz . . .

2. lélek: (haját borzolva): Diák . . .

3. lélek: (hetykén): Borbély valék én . . .

Gáspár Imre.

Az ambicióról.

(Folytatás.)

Természetes, hogy genialis művek alkotója boldog, ha más genialis művek szerzőjére, vagyis oly emberre talál, aki az ő nagy eszméit egészen és tisztán élvezheti. Nem tart tehát a tudós nőekkel:

Rajtunk kívül genie nem lesz sehol:
Ki ellenáll, örökre tönkre tesszük.

Már csak érdekből is őszintén üdvözöl minden nagyobbzsabásu szellemet. A közön-

seget magasra törő ambíció nem tarthatja szem előtt, mert a közönség se nem bírálhatja, se nem értheti, se nem élvezheti igazán, mint a szaglász nélküli ember sem érzi a virágok illatát. Az emberiség en masse miveletlen, rossz talaj bécses munkák létrehozására. Aki a publikum igényei szízléséhez alkalmazkodik, az sohasem érezte az ihlet önkívületének üdvösségét, s csak oly munkát fog produkálhatni, a milyen a közönség maga, s ez nem sokat jelent. Nagy emberek nem szeretik a tendenciát. Soha nagy költő nem hódolt a kor divatos irányának. A genie igaz, a tehetség divatos; az az őserdő, úgy, ahogy az alkotó kezeiből kikerült; ez a divatos angol párk, ahogy az emberek megnyirbálták. Jókai, Dumas s más híres írók, kik a közönség tapsait, anyagi hasznat, népszerűséget hajhásznak, se nem lángelmék, se nem ambiciózusak; annál irigyebbek mindenkire, aki sikereiben osztozódik. — Az olvasók szeszélyeinek rabjai s a közönségtől függ, híres vagy pályatévészett embereket csinálni belőlük. Ezek csakugyan nem születnek, hanem lesznek.

A dicsőségre vágyónak nem kell taps; alkotásait egyedül övének ajánlja, alkotva pedig senkire se gondol, semmit se lát, csak geniusának ragyogó képeit, semmit se hall, csak lelkesülése tulvilági hangjait s mint a sebes vízáradás mindent elborít s magával ragad, amit útjában talál. — Beethovennek panaszkodott egy muzsikusz, hogy egyik darabját több hely nehéz zenéje miatt alig játszhatja el. Ez a nagy szellem nem válaszolható jobban: „Azt hiszi, hogy a maga veszekedett hegedűjén gondolok, ha megszáll az ihlet!” —

A lángelme sokkal drágább kincs, hogy sem a közönség meghódítására lehessen pazarolni. Ettől csak az ambíció tarthat vissza. Megőrzi a szellemet tisztán, a maga őseredetiségében s nem engedi a kor di-

vatja szerint megnyirbálni — s ezért nyugodtan viseli az ambíció a mellőztetést s minden egyéb anyagi és világi bajt. Tudja, hogy a dicsőség lángja a népszerűtlenség füstgomolyából csap föl. — Az ambíció szárnyain száll a világ fölött, s e légi ut az ő boldogsága, vigasza; de ha fáradtan lebukik a földre, egyszersmind legnagyobb kinja. Lelke zilál, mint az, a kinek nincs levegője, kinosan vergődik, mint az, aki álmában repülni akar és nem bír. De csilloga nem szűnik meg ragyogni; oda most is az van írva: dicsőség. Majd elröppül ő még oda; de akkor az emberek nem fogják többé láthatni. — Amíg a földön élt, dalolt, alkotott: semmisse lehetett. Sok dolga volt neki. Meg kellett írnia az emberiség történetét. — A genie nem is lehet e világon valami, mert bármilyen rangja, hatalma van, kevesebb, mint mikor semmi. — Bé-ranger dalolta, de dalolhatja mind az abból a világból való: „Dieu á dit en me creant, ne sois rien!” Ez annyi, mintha mondta volna: „Bennem van ambíció!”

Az ambíciónak szentelhetni az életet, a legnagyobb gyönyör s az egyedüli, melyet nem lehet megszokni. Még kinja is föler a világ kincseivel. Mindentől le lehet mondani, csak az ihletről, dicsvágyról s az alkotási szomjóról nem. Ezek a lélek leg-erősb, legmélyebb emóciói. Nagy fokban halálosak. — Sophoklesről mondják, hogy örömeiben halt meg, midőn egy alkalommal Euripidesen gúszdelmeskedett s csak a minap történt, hogy Tóth Ede, a feletti örömeiben, hogy pályadíjat nyert, elájult. A vak Milton distál, a siket Beethoven embérgytlölő lesz; Camoëns életéről is meg- feledkeznek, hogy dicsőségét megmentse, s Jób haldokolva is kiáltja: „Ki cselekszi azt velem, hogy fölrassanak beszédeim? ki teszi azt nekem, hogy könyvbe irassanak?” Az a tudat, hogy osztályrésze a dicsőség, hogy lelki nagyságának terhe alatt szenved

T Á R C Z A.

Füstfelhők.

(Míg egy cigarette tart.)

A napokban egy levélben egy kicsi cigarettet kaptam, ici-pici finom volt a cigarette, mint az ujjak, melyek azt számomra sodorták — vágy, fájdalom, édes visszaemlékezés, egy csomó ábránd s még más mindenféle érzelmektől — melyek az emberi kebelben valódi mixtum compositumot képeznek. — Megkapatva gyujtám meg a cigarettet! Leheveredtem pamlagomra, s elkezdtem ébren álmodozni, — ez igen kedves foglalkozásom, kivált esténként, mikor senki sem lát, s mikor ezen troubadour korszakból rám maradt gyöngeségemet titokban gyakorolhatom — tehát való, — már csak bevallom — álmodoztam! A cigarette hal-

ványkékes füstje kigyózáva szállott föl a légbe s szobámban minden tárgyat az illúziók fátylával takart be, az asztalon nyitva hevert Heine, épen a 66-dik lapon; belepillanték — — a 38-dik dal volt:

— Manch Bild vergessener Zeiten
Steigt auf aus seinem Grab,
Und zeigt, wie in deiner Nähe
Ich einst gelebet hab' — —

Önkénytelenül elmosolyodtam, e kis dal úgy beleillett gondolataim keretébe, — valóban a multról gondolkoztam, azokról a kedves, nyájas téli estékről, melyeket egy bizonyos kisváros bizonyos kis szobájában töltöttem nagyon gondtalanul, nagyon boldogan! — Milyen bohókásan szálltak föl a füst karikái! mintha ők is a multról beszéltek volna! Ott heverte ismét a mély vágású karszéken, a lámpa tejfehér világa

groteszk árnyakat rajzolt a falra, a kandallóban pattogott, kaczagott, lihegett a tűz. Ő rám vetette delejes fényű kék szemét, forró lehelletét éreztem arczomon, kezei végigsiklottak fürteimen — — — — —

Egyszerre nagy robajjal nyílt föl ablakom, a langy esti szellő orgona és gyöngyvirág illatot hajtott felém s pilláimon két fájó, égő könyecseppet éreztem, a cigarette egy végsőt sercegett ajkaim között, aztán elaludt, kihamvadt, a füstfelhők szétesztek, s velök együtt bűvös álmaim is. Ábránd, álmom, füst volt minden — — a meddig egy cigarette tart!

Bolygó hollandi.

Egy kis idyll.

A juliusi nap égető sugara elöl hűvös szobám pamlagára menekszem. Magam elé az asztalra könyvet teszek, de az olvasás

halhatlanítja a géniusz fájdalmait. — Ha szenved is, ragaszkodik az élethez, mert sose fárad el az alkotásban. Genie nem lesz öngyilkossá.

Boldog, ha csak kevés ember, szerencsétlen, ha senki sem érti. A közembertől nem vár dicsőítést; hisz' az époly kevéssé tud magasztalni mint a hebegő szónokolni. Légüres térben a pehely époly gyorsasággal esik mint az arany, és üres fejben egyenlőt nyom a bolond és a lángelme. Tíz ember, aki megérti, drágább neki millió tapsolónál. Megesik azonban, hogy nincs senki, ki a szellem apostolát magányában fölkeresné. Elhallgat, elvész, elpusztul, mint „Bánk Bán“ szerzője. —

Jézusnak csak tizenkét apostola volt; de azok az egész világon hirdették evangéliumát.

(Vége köv.)

Reviczky Gyula.

Chronique scandaleuse.*

Gróf Zichy Géza legújabb versfüzete. („Költemények. Kiadta a Petőfi-társaság. Budapest. 1877.“)**

A nyámhoz.

Költészetem gyöngé fűcska,
De e fát te ültetéd,
Ápolgatva, gondozgatva
Te növelted erejét.
Kritikusok megnyirbálták,
Rosz emberek fosztogatták.
Gyümölcs mégis maradt rajta, —
Nem mondom, hogy nemis fujta,
De teneked ódes ízű,
Édes, mert azt én adom.
Jőjj hát, drága, kedves anyám,
Kötényedbe hullatom!

* Rendkívüli rovat.

** Lásd a multkorai „Mozaik“-ot.

Ah, láttam!

Ah, láttam! ah, én láttam őt
Még jóval napkelte előtt
A harmatos fűven!

Ah, nyakát láttam, termetét
És vágyban égő tüzzemét,
De szép volt, istenem!

S míg lábacskaít fürdeté,
Térdelve csúsztam ő felé,
Lesve mozdulatát . . .

Ah, láttam! ah, én láttam őt
Még jóval napkelte előtt,
A vén szarvasbikát!

Ezekhez nem kell kommentár. Birálat helyett állnak itt, mint a bornirtság netovábbjai. És ez a grófi verselő (ki mint elemécz megjárja; bizonyítja ezt a „Phrenolog“) a Petőfi társaság tagja!

A színházról.

(Macbeth: Egressy Ákos 9-ik vendégjátéka. 1877. július 21-én B.-Gyarmaton.)

Telt ház előtt adta Egressy Macbethet. Egressy ügyessége, tehetsége s szép színszinpadai alakja miatt csakhamar a helybeli közönség kedvence lön. Ki mint Egressy, oly nem — utcaszéli alakító tehetséget magasabb érvényre képes emelni, annak a tetszés virága a művészet verőfényes mezején nem hiányozhatik.

Nem akarjuk állítani, hogy Egressy Ákos már most mindazon előnyöket bírja, melyek ez óriási arányu jellem mindenkép kielégítő visszatükrözéséhez szükségesek, de ki ily gazdag tehetséget fejt ki, attól bizonyos nagyság meg nem tagadható.

Egressynek nem egy szembeálló hibája van. Például, hogy kelletlenül gyorsabban beszél. Zavarólag hat ez különösen olyankor, midőn bizonyos szerepek — mint épen Macbeth is — magukkal hozzák, hogy az alakító színész tüprengve, elmélázva, koholva, tehát lassan beszéljen.

Kár, hogy többnyire Shakspeare-darabot választ előadásra. Ő maga nagyon megállja helyét, de mi haszna, midőn a többi tag Balog és Balácsi Ilka kivételével, semmiféle tehetséggel tel nem ruházva, még szereplésre sem bírható, úgy, hogy esetenként játékok által a vendég művészetén is csorbát ejtenek.

Lady Macbethünk nyomoruságos volt, daczára, hogy az órülési jelenet elmaradt. Macduff, ugyszinte a többi szerep oly élehetetlen alakítókra talált, hogy műkedvelőknek se váltak volna be!

Az utolsó felvonás előtti epizód kellemtlenül érintett minket. Egressy felhevülve lépett a szinpadra s jelentette, hogy az igazgatót annyira bántalmazza, hogy kénytelen előadásai folyamat megszakítani. — Hát Balogh nem képes, felfogni, mi van előnyére? Hisz tudhatja, hogy Egressy az a delej, mely a közönséget a színházba vonzotta. Bizony, ha Molnár befejezte vendégszereplését, s csakhamar egy jeles vendéget nem szerez, bezárhatja bódóját és felszedheti sátorfáját. M—r L—s.

M o z a i k.

Csudabogár. A „Nógrádi Lapok“ következőleg kritizálgatja a helybeli színészeket: Schakspereares (sic!) „Velencei kalmár“-ja Ács fordítása után (sic!) képezte fénypontját az előadott darabnak. (!) A nehéz szerepek egyike: Schyfok mesteri kézre került Egressy ur kitűnő játékában: a társulat többi tagjai is mintegy erőt vettek magukon, mintha Egressy szelleme által lettek volna áthatva. Kedden gróf Zichy Géza „Phrenolog“-jában a darab újdonsága miatt (sic!) sokat nevetett a közönség, mit a másodszer színiro került „Legjobb az egyenes út“ című Koczobue — darabja, még fokozott sat . . . at. — Bizony szomorú, hogy a vidéki sajtó egyrésze ilyen tollforgatók kezében van! Ez a szerkesztő, kin többször van alkalmuk mulatni szives olvasóinknak, mindazáltal ritka példány! Horváth Danó ur ezental is „Mozaik“-unk állandó és rendes munkatársa marad. Ne utközzék meg tehát senki sem, midőn nevét munkatársaink közt olvassa!

sehogy sem akar menni — mert most a különben legérdekesítőbb könyvnek is minden lapjából egy-egy kis Morpheus kandikál elé, hogy szemeink közé öntse álomitalal telt poharának tartalmát.

Ilyenkor más emberfia slafrokkot, komótsapkát, papucsot, szóval „fatigue uniform“-ot ölt, ha nem nargileh, hát legalább is csibukra gyújt és átláthatlan füstfelhőkbe burkolódzva, elhíti magával, hogy gondolkodik; én ezeknek egyikét se tehetem, mint hogy azonban valamit tennem még is csak kell, fejemet kezemre hajtom és — tűnődöm.

Ablakom pedig nyitva van, Balzsamos lég, csengő madárdal, s ami nekem mind-ezeknél kedvesebb: úde leányhangok áramlanak be rajta.

Ugy szeretem e hangokat hallani, dacára annak, hogy ilyenkor mindig eszembe jutnak a syrenek és a Loreley!

A lányok három vannak. Csevegnek összevissza. Alig sejtik, hogy én hallom társalgásukat, de dicséretükre legyen mondva, ezuttal mit sem beszélnek olyat, mit én ne hallhatnék.

Majd — anélkül, hogy összebeszéltek volna — egyszerre mindhárom kis lombot törnek le az ablakot beárnyékoló akác-ról s a leveleket egymásután tépve le, kezdik „szeret . . . ?“ „nem szeret . . . ?“

Kettőnek ajkáról lebbent el utolsóul, hogy „nem szeret.“ — A harmadik ragyogó szemekkel tekint társnőire, mosolygó ajkakkal suttogja: „szeret!“ s az utolsó kis levélkére forró csókot nyomva, azt szeretet teljesen keblébe rejti el.

S én fejemet kezemre hajtva — tűnődöm, vajjon ezek a kedves babonás lányok ki helyett beszélgetik a leveleket?

Oh, ha engem tartott volna érdemesnek az a barna, csillogó szemű leánya

arra, hogy miattam megtépje az akác lombját, mily szép folytatása lehetne ennek az idyllnek!

. . . . A levélke helyett engem szoritana az első szerelem tüztől lángoló keblére s az érzéketlen levélke helyett az én epedő ajkaimat csókolná meg azokkal az ajkakkal, melyek oly pirosak, mint a számóca, oly picinyek mint a számóca és oly édesek mint a számóca.

Igy tűnődöm s mig egész lelkesültséggel szavalom Tanhäuserből:

„O küsse mich! so werden rein
Wie ehmal's meine Lippen sein,
Als hätte sie nie entweiht eine dirne —
O küsse mich auch auf die Stirne!“

a lányok egy nagyot kacagnak s elröppennek, mint a fecske. L. S.

Különség csak az, hogy az Ő közreműködése egészen másnemű mint a többié. Mert míg ezek tényleges részt vesznek a munkában, az ő szerepe teljesen passiv, szenvedőleges.

* * *

Calinaux ur és neje előkészületeket tesznek egy a felső-savoyai departementba rendezendő kéjutazásra. Nézd csak — mondja Calinaux asszony — nem is gondoltam Savoyára. Hisz e tartomány annexiója óta a Mont-Blanc Franciaországban van s a chamonyi havasok szintén. — „Oh én mindjárt észrevettem — válaszolt erre az okosabb férj — azon időtől fogva sokkal hüvösebbek lettek az esték.“

K ü l ö n f é l é k.

Dóczi „Csók“ című vigjátékára Bécsben egy paródiát irtak, melyet igen nagy tetszéssel adnak a „Fürst“-féle színházban. A paródia címe: „L. n. Busserl.“

Gerster Etelka közelebb Londonban vendégszerepelt, hol a jövő saisonra szerződöttni kívánták.

Uj opera a párisi világkiállításon. „Rimii Francesca“ című Thomas Ambrás, a híres zeneszerző új dalművet irt, melyet a világkiállítás alkalmára szándékoznak színre hozni.

Városunkban bizonyos egyének újabban nem érik be azzal, hogy nőnek bizonyos anonym leveleket irjanak, hanem arcátlanságukban tovább menve, most éjjelenként a kapukat ragaszgatják be holmi szennyes irkafirkákkal. — Ohajtandó lenne, hogy a sötétségből, melybe rejtőzni szeretnek, napfényre hozassanak pirulni úgy sem bíró pofáik.

Selymossy után Odry Lehel is megpróbálta drámáiróvá lenni. „Virágasszony lánya“ című népszínművet irt, melyet f. hó 7-én adtak elő Budán, a krisztinavárosi színpadon. Nem sikerült neki sem. Régi betegség, hogy költők színészek, színészek költők akarnak lenni.

Ifj. Szinnyey József, lapunk munkatársa újabban két művet fordított le; az egyiknek címe: „A magyar történetírás történelme.“ Irta Flegler Sándor; — a másiké: „A magyar történelem kuforásai.“ Irta Sayous Eduárd. — Mindkettő a Franklintársulatnak „Olesó könyvtár“ című vállalatában jelent meg. Ára a kettőnek együttvéve 60 kr.

Hackländer Frigyes Vilmos a jeles német regényíró, ki e hó 6-án meghalt, 1816-ban született Burdscheidban Aachen mellett. irt utirajzokat, életképeket, elbeszéléseket és regényeket, melyekből több le van fordítva magyarra is. A nagyon elterjedt „Über Land und Meer“ című illusztrált lapot is ő alapította 1857-ben.

Bartók Lajostól, ki Don Pedró név alatt az „Üstökös“ főmunkatársa, közelebb egy füzet költemény fog megjelenni „Örtüzek“ címmel. Működése benső összefüggésben levén a töklincz-irodalommal, könyve nem sok jót ígér.

„Meluzina, a szép habléány“ című látványosság vonz most a budapesti népszínházba közönséget. Julius 5-én adták először roppant számú publikum előtt s azóta folyton a színen tartja magát. A színművet Csepreghy fordította.

Erkel Sándor, a nemzeti színház karnagya Párisban volt s ott Massé Victort, a „Pál és Virginia“ című dalmű szerzőjét is meglátogatta. Massé igen örvendett dalművének budapesti sikere felett s Erkelnek teljes elismerését fejezte ki.

„A fülemüle-fütyty,“ Nyirő Sándornagybányai királyi alügyész népszínműve, mely nemso-kára előadásra kerül a népszínház deszkáin, Arany János hasontárgy s című költeménye után van írva, jambusokban, mi még a népszínmű-irodalom

terén nem fordult elő, s épen e miatt estek gondolkozóba, elfogadják-e vagy nem? A mű — mint mondják — elég érdekes és becse is van.

A bécsi Carl-színházban „Sztrogoff Mihály“-t 50-szer adták elő.

Botrány a cseh színházban. Egy prágai távirat szerint az orosz hymnust játszatta több tünnető a „Czár hirnőke“ című színmű bevezetéséül. A karmester elhagyta helyét s ezzel a demonstráció véget ért.

György porosz herczeg „Adonia“ címmel egy új színművet irt. A darab nem valami sikerült, hanem azért a közönség a hercegi szerző iránti udvariasságból több jelenetét zajosan megtapsolta.

Zámpory ur és a színész.* A b-gyarmati intendans viselt dolgairól ezuttal nem akarunk hosszan beszélni, csak legutóbbi botrányos szerepét akarjuk igazi színében feltüntetni. Ez a különös uri ember fellovált egypár csibukozó, czopfos vén táblalíró, hogy Egressy multkori, a körülmények követelte föllépését a közönség iránti sérelemnek bélyegezzék. Z. ur szeltiben beszéli, hogy „Egressyt ki kell ébrudalni“ s több e félet. A közönség ellenében pedig (mely Egressyt szeretné látni a társulat élén) Balog igazgatónak fogja pártját, kinek illetlen magaviselete közmegebotrányozást szült. Mind ezt pedig viszketegből, s azért teszi, hogy a műterőt affektálja, meg hogy izgogáskodjék. És míg Z. ur ily oktondi módon okoskodik, addig a színpadrészvényesek panaszkodnak, hogy az aréna jövedelméről be nem számol. Elég gyalázat, hogy az arénabizottság élén ily ember áll!

Molnár György, a jeles tragikus színész vendégszerepelt városunkban. Négyszer fog fellépni, többi közt Brachvogel „Narciss“-ában, Dóczi „Rabbi Meir“-jében és Molière „Tartuffe“-jében.

Egressy Ákos egy kellemetlen affaire következtében, melyet Balog színgazgató nemtelen bánásmódja idézett elő, „Macbeth“-tel hirtelen félbeszakította föllépési ciklusát. A közönség osztatlan óhajának (Zámpory et Comp. kivételével) tenne eleget, ha Balog helyett (kitől nem ártana megvonni a helyhatósági engedélyt, mire alapos ok is van, t. i. hogy a tagok a legnagyobb nyomorban élnek, eladósodva, keresni képtelenek** egy általa szervezendő társulat élére állna, s ezzel új színi saiont kezdene. — Balogh György immár annyira megutáltatta magát, hogy előadásaira csak oly vonzerő, minő Molnár, képes közönséget csábítani; s még ily vonzerő is csak szembetűnőleg kis számú közönséget.

Holtey „Babérfa és koldusbot“ című tragédiája került színre július hó 19-én Egressy Ákos 8-ik vendégjátékául. Hatásos, lelkesen irt, lyrai helyekkel tömött darab, melyben a költő tragikumája, egy félreismert lángész szomorú sorsa hat meg. Egressynek — úgy látszik — nem force-szerepe, mert sokhelyütt igenis bágyadtan, színtelenül játszott, például a felolvasó jelenetben. A téboly alatt igazabb volt.

Szerkesztői üzenetek.

Vidor. Helyben. Látogatást kérünk. Ha erre nem hajlandó, tudassa legalább valódi nevét velünk, mert így kétségben vagyunk, kisdíák vagy meglett férfi-e Ön? Első esetben talán buzdítást, a másodikban komoly megrovást érdemelne.

B. I. Léya. A népdalkól — mint láthatod — csak egy stropha. Így csinosabb. A küldött rajz átdolgozva, kissé simítva, közölhető. Alkalmilag.

*A „chroniquescandaleuse“-ból kizsorszult. Szer!
** Föhlívjuk rá a szolgabírótság figyelmét. Szerk.

Kürthy Emil. Bajka. Meleg köszönet! Mint látja, megindult.

D. J. Nagybánya. Félretettük azon reményben, hogy jobbat is kapunk Öntől. A küldött vers renomméjének ártana. Legközelebb — mihelyt időnk engedi — magánlevél megy.

Hajgató Sándor. Nagy-Kanizsa. Intézkedtünk.

Pataky Árpád. Gyulaháza. Magánlevél megy. Intézkedtünk.

Sc. D. Kalocsa. A versek még nem közölhetők. A fordításból inkább kérnénk; például valami újabb s jó beszélyt fordíthatna Ön. A versekben is észrevehető némi hangulat. Talán később.

Nyilt-levél.

Igen tisztelt tekintetes szerkesztő urak! Én már bevégzettnek hittem itteni működésemet minden zajával együtt, midőn utikészülődésemet helybeli nemeskeblű pártfogóim azon megtisztelő felhívására voltam kénytelen abbahagyni, hogy: „a szintársulat vezetését vegyem át, hiányait orvosoljam,“ szóval, hogy: „egy ujonnan szervezett testülettel az itteni színiügynek a t. c. közönség nagybecsű érdekeltégéhez mért lendületet adjak.“ S minthogy e felhívást az itteni szintársulat minden tagja legnagyobb készséggel gyámolította: a nehéz munkára már-már vállalkoztam, midőn arról értesülök, hogy némelyek utolsó föllépésem alkalmával tett nyilatkozatomat, mely bocsánatkérésem mellett, a további vendégszerepléstől való fölmentésemet — és semminemű botrányt sem foglalt magában, oly megsértésnek kívánják balogul magyarázni, mely tőlem újabb bocsánatkérést követel.

Nincs előttem lovagiatlanabb dolog a világon, mint: bocsánatot nem kérni attól, aki magát általunk megsértve érzi, a nélkül, hogy mi őt a legtávolabbról is sérteni akartuk volna; — de másfelől: nincs neveségebb dolog, mint bocsánatkérést erőszakolni attól, aki bennünket még csak gondolatában sem sérthetett.

Nemeskeblű pártfogóim, kik előtt — fájdalom — nyilatkoznom kellett, igen jól tudják, megvannak győződve, hogy a sértett én voltam; másként: miért kért volna sértő-felem — tanuk jelenlétében tőlem bocsánatot.

Ha megsértetésem pillanatában följajdultam, s ennek a legilledelemesebben, sőt bocsánatkérésem kíséretében, azok előtt adtam hangot, kiket csekélységem leginkább érdekelt: ezt csak a sértő veheti sértésnek; de a nemeskeblű, a jóakaró, az engemet annyi kitüntetésre méltatott közönség, melynek én csak a legforróbb köszönettel, s a leghálásabb visszaemlékezéssel tartozom, s a melynek épen ez ökből nyilatkozni, s megsértetésem miatti visszalépésemet indokolni tartoztam: általam bizonyára nem érzi, nem érezheti magát megsértve, soha semminemű körülmények között is, legtávolabbról sem!

„Igy levén ezek,

Hamlet a bántott félhez tartozik:

A kór szegény Hamletnek ellene — igazol Shakspeare. — S e kór Balogh György, a helybeli szintársulat igazgatója, — s ezt nem csupán én mondom, hanem e város összes intelligenciája. — E kórt megszüntetni lettem felszólítva a t. c. közönség részéről, — a helybeli szintársulat vezetése és újjászervezése által. — Aki azonban e kórt továbbra is maradandónak véli: attól aztán igazán bocsánatot kérek.

B-Gyarmat, 1877. július 26.

A tekintetes szerkesztő urak legalázatosabb szolgája
Egressy Ákos.